

รายงานสถานะนโยบายการเก็บภาษีคาร์บอนไดออกไซด์ในสหรัฐฯ

รัฐบาลสหรัฐฯ ชุดปัจจุบันซึ่งมาจากพรรคเดโมแครต (Democrat) มีนโยบายให้ความสำคัญกับการดูแลธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากเป็นพิเศษแตกต่างจากรัฐบาลชุดที่แล้วอย่างชัดเจน โดยนับตั้งแต่ที่ประธานาธิบดีโจ ไบเดนเข้ารับตำแหน่งเป็นวันแรกได้ลงนามในเอกสารเพื่อให้สหรัฐฯ กลับเข้าร่วมความตกลงปารีส (Paris Agreement) ซึ่งเป็นกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อกำหนดมาตรฐานการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ภายหลังจากที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ได้ถอนสหรัฐฯ ออกจากความตกลงดังกล่าวเมื่อช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน 2562

นอกจากนี้ ประธานาธิบดีโจ ไบเดน ยังได้ประกาศและลงนามแผนนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมระดับประเทศระยะยาวโดยตั้งเป้าให้สหรัฐฯ ลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก¹ (ซึ่งก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เป็นหนึ่งในตัวการสำคัญ) ระหว่างร้อยละ 50 – 52 ของระดับการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสหรัฐฯ ในปี 2548 และลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ในส่วนกิจการของรัฐบาลกลางภายในปี 2593 เช่น นโยบายการเปลี่ยนไปใช้รถยนต์พลังงานไฟฟ้าของหน่วยงานรัฐบาลกลาง นโยบายการก่อสร้างอาคารสำนักงานหน่วยงานรัฐบาลกลางที่ไม่ก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจก และนโยบายการดำเนินกิจการหน่วยงานรัฐบาลกลางที่ไม่ก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจก เป็นต้น โดยเป้าหมายสำคัญของนโยบายดังกล่าวเพื่อการสร้างงานในอุตสาหกรรมสะอาด (Clean Industry) กระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ และรักษาสภาพแวดล้อมภายในประเทศในระยะยาว

ในฝั่งด้านการเมืองของสหรัฐฯ เองมีนักการเมืองหลายกลุ่มพยายามเสนอและผลักดันการผ่านร่างกฎหมายเรียกเก็บภาษีคาร์บอนมาตั้งแต่ปี 2561 เช่น The Climate Action Rebate Act เสนอโดย Mr. Christopher Coons สมาชิกวุฒิสภารัฐเดลาแวร์พรรคเดโมแครต เมื่อปี 2562 The Carbon Reduction and Tax Credit Act เสนอโดย Mr. Sean Patrick Maloney สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเดโมแครตรัฐนิวยอร์ก เมื่อปี 2562 The America's Clean Future Fund Act เสนอโดย Mr. Richard Durbin สมาชิกวุฒิสภารัฐอิลลินอยส์ เมื่อปี 2563 และ The Clean Competition Act เสนอโดย Mr. Sheldon Whitehouse สมาชิกวุฒิสภารัฐโรดไอแลนด์พรรคเดโมแครต เมื่อปี 2565 เพื่อผลักดันให้มีการจัดเก็บภาษีในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกสู่สิ่งแวดล้อมและสนับสนุนกลุ่มอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

¹ รายการก๊าซเรือนกระจก (Green House Gas หรือ GHG) ที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ (Anthropogenic Greenhouse Gas Emission) ภายใต้พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ปี 2540 ได้แก่ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) ก๊าซมีเทน (CH₄) ก๊าซไนตรัสออกไซด์ (N₂O) ก๊าซไฮโดรฟลูออโรคาร์บอน (HFC) ก๊าซ เพอร์ฟลูออโรคาร์บอน (PFC) ก๊าซซัลเฟอร์เฮกซะฟลูออไรด์ (SF₆) และก๊าซไนโตรเจนฟลูออไรด์ (NF₃) นอกจากนี้ ยังมีก๊าซคลอโรฟลูออโรคาร์บอน (CFC) ซึ่งเป็นก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ภายใต้พิธีสารมอนทรีออล (Montreal Protocol) ปี 2530 ด้วย

โดยรายละเอียดอัตราการเรียกเก็บและอัตราการให้เงินสนับสนุนอุตสาหกรรมสะอาดภายใต้ร่างกฎหมายแต่ละฉบับแตกต่างกันตามแนวคิดของกลุ่มผู้เสนอร่างกฎหมาย ทั้งนี้ ร่างกฎหมายส่วนใหญ่ยังอยู่ในขั้นของการนำเสนอร่าง (Introduced) เท่านั้น

อีกทั้ง ยังมีการเสนอร่างกฎหมาย The Fair, Affordable, Innovation, and Resilient Transition and Competition Act โดย Mr. Christopher Coons สมาชิกวุฒิสภารัฐเดลาแวร์ และ Mr. Scott Peters สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเดโมแครต เมื่อปี 2564 เพื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมคาร์บอนชายแดน (Border Carbon Adjustment หรือ BCA) สำหรับกลุ่มสินค้าที่มีระดับการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกสู่สิ่งแวดล้อมในปริมาณมาก อาทิ เหล็กกล้า อะลูมิเนียม ซีเมนต์ และพลังงานจากฟอสซิล เป็นต้น ซึ่งคล้ายคลึงกับกฎหมายที่สหภาพยุโรป (European Union หรือ EU) ที่เพิ่งได้พิจารณาผ่านกฎหมายเรียกเก็บภาษี (Tax) สินค้านำเข้าที่มีส่วนในการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2565 และจะเริ่มบังคับใช้ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2566 เพื่อแข่งขันกับกลุ่มประเทศผู้ผลิตที่มีอัตราการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในปริมาณมาก เช่น จีน โดยมุ่งเป้ากลุ่มสินค้าอะลูมิเนียม เหล็กกล้า ปูน ซีเมนต์ สารเคมีและสารไฮโดรเจน เป็นต้น ซึ่งกลุ่มสหภาพยุโรปยังถือเป็นกลุ่มประเทศที่จัดเก็บภาษีสินค้านำเข้าจากปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นรายแรกในตลาดการค้าระหว่างประเทศของโลกด้วย

โดยในส่วนของกฎหมายระดับรัฐบาลกลางสหรัฐฯ (U.S. Federal) นั้น แม้ว่าจะมีความพยายามผลักดันร่างกฎหมายในลักษณะที่คล้ายคลึงกันแต่ก็ยังคงอยู่ในกระบวนการพิจารณาฯ ยังไม่มีผลบังคับใช้ในขณะนี้ อย่างไรก็ตาม ในส่วนของกฎหมายระดับรัฐได้มีการพิจารณาผ่านกฎหมายเรียกเก็บภาษีกลุ่มธุรกิจที่ปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ภายในรัฐแล้วทั้งสิ้น 13 รัฐ ได้แก่ รัฐแคลิฟอร์เนีย² รัฐคอนเนตทิคัต รัฐเดลาแวร์ รัฐเมน รัฐแมริแลนด์ รัฐแมสซาชูเซตส์ รัฐนิวแฮมป์เชียร์ รัฐนิวเจอร์ซีย์ รัฐนิวยอร์ก รัฐโรดไอแลนด์ รัฐวอชิงตัน³ รัฐเวอร์จิเนีย รัฐเวอร์มอนต์ โดยส่วนใหญ่ดำเนินการภายใต้โครงการลดก๊าซเรือนกระจกระดับภูมิภาค (The Regional Greenhouse Gas Initiative หรือ RGGI) ซึ่งให้ความสำคัญในกลุ่มโรงงานผลิตไฟฟ้า (Power Plants) และโรงงานอุตสาหกรรม เป็นหลัก

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ในขั้นนี้สหรัฐฯ ยังไม่มีการออกกฎหมายบังคับเรียกเก็บภาษีคาร์บอนในระดับรัฐบาลกลาง กฎหมายที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่อยู่ในระดับการพิจารณาร่าง ดังนั้น จึงยังไม่น่าจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทยที่ส่งออกไปยังตลาดสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม นโยบายควบคุมระดับการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกระดับรัฐในสหรัฐฯ อาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้า และโรงงานอุตสาหกรรมที่มีฐานดำเนินงานในสหรัฐฯ ซึ่งไม่น่าจะส่งผลกระทบมากนัก

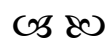
ทั้งนี้ ในระยะยาวหากพรรคเดโมแครตยังคงสามารถรักษาจำนวนเสียงข้างมากในสภาได้ก็มีความเป็นไปได้สูงที่สหรัฐฯ จะสามารถบรรลุการพิจารณากฎหมายเรียกเก็บภาษีคาร์บอนหรือกฎหมายในลักษณะใกล้เคียงกันเพื่อสนับสนุนนโยบายระยะยาวของรัฐบาลชุดปัจจุบันที่ตั้งเป้าลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระยะยาวได้ ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยจึงควรที่จะเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับผลกระทบที่อาจจะ

² ภายใต้โครงการจำกัดและแลกเปลี่ยนก๊าซเรือนกระจก (Cap and Trade Program)

³ ภายใต้โครงการจำกัดและลงทุนเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก (Cap and Invest Program) กฎหมาย The Climate Commitment Act

เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ หากสหรัฐฯ มีนโยบายบังคับเรียกเก็บภาษีคาร์บอนในอนาคตจริงน่าจะมีการประกาศแจ้งเตือนและให้ระยะเวลาผู้ประกอบการเตรียมความพร้อมก่อนล่วงหน้าพอสมควร

อย่างไรก็ตาม การที่สหภาพยุโรปจะเริ่มบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวในเดือนตุลาคมที่จะถึงนี้น่าจะส่งผลกระทบต่อระบบห่วงโซ่อุปทานในตลาดการค้าโลกและอาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทยได้ในทางอ้อม โดยเฉพาะการแสวงหาวัตถุดิบกลุ่มพลังงานและการผลิตซึ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีส่วนปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกสู่สิ่งแวดล้อมเป็นปริมาณมาก ซึ่งอาจจะกระทบต่อความสามารถในการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกมาจำหน่ายในตลาดสหรัฐฯ ได้ในอนาคต ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยในกลุ่มที่ต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องจึงควรที่จะเตรียมความพร้อมแหล่งนำเข้าวัตถุดิบการผลิตสินค้าสำรองเพื่อลดอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

วันที่: 12 มกราคม 2566

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครชิคาโก
ในนามของสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศในสหรัฐฯ